

Presentación

El 27 de decembre del ano que salíu, presentáronse na Casa da Cultura de Castripol el libro *Actas das Primeiras Sesiós d'Estudio del Occidente* y el nº 12 da revista *Entrambasaguas*.

Abríu el acto Xosé Miguel Suárez, da Secretaría Llingüística del Navia-Eo, que presentou os contidos da revista y fexo un repaso dos colaboradores que se foron xuntando a *Entrambasaguas* al llargo d'estos máis de tres anos que lleva d'andadura.

Benxamín Méndez, en nome dos participantes nas Primeiras Sesiós d'Estudio, destacou el importancia simbólica pero tamén práctica que tein publicacións como as *Actas*, unde se tratan asuntos d'hestoria, literatura, llingüística, economía..., y volvéu alló nel qu' é úa das súas liñas de trabayo investigador: a fala como patrimonio vivo qu' identifica a todo el Navia-Eo y que pode valer como un factor clave pra medría económica local.

Pechou el acto Xosé Lluís García Arias, Presidente del Academia de la Llingua Asturiana, que destacou que "vai seguir féndose el camín axeitado pra que naide sinta qu' el trato que recibe a xente d'estos conceyos se xebra del que tein os demás asturianos d'alló del Navia". Aclaríu que "el trato qu' el gallego-asturiano, a vosa fala, ten que recibir das institucións asturianas é el mesmo qu' el que recibe y vai recibir el asturiano. Restrinxíndose al territorio d'Entrambasaguas, terá que darse a mesma xeneralización na enseñanza, a mesma recuperación y oficialización dos nomes de llugar según el xeito dos bus falantes del país, a mesma presencia nos medios de comunicación da zona, el mesmo uso oficial nel territorio". Amecéu ademáis que "estas propostas de meu amosan con toda a forza qu' a vosa fala y a fala asturiana nun son enemigas nin tein nel horizonte llugares xebraos a os que se dirixir. Úa mesma reconocencia ten qu' axustarse pra úa y pra outra y fai ver cómo tán llonxe da realidá os que pensan qu' é posible a oficialidá d'úa esqueicendo el outra".

Revista

El nome d'un páxaro de presa dá título a outra revista na nosa fala. Trátase d'*El vixato*, úa publicación del asociación cultural "El Teixo" de Ba-

res (Castripol) que subtitulan "Revista da terra da fala". Doce páxinas en papel reciclao con noticias, datos sobre os conceyos máis occidentales, pasatempos, cartas, rutas y viaxes, recetas de cocía, repaso ás publicacións... y un *chuchó* ou úa *cotapada* pra quen *El vixato* pensa que lo merez.

"*Xa tamos aquí, pa dar guerra a diestro y siniestro, pa trabayar por qu' a nosa fala boligue cada día más, y cada día señan más conocidas a nosa fala, a nosa xente, a nosa música... a nosa cultura*", dicen nel sou editorial. Dende ENTRAMBASAGUAS mandámosy un saludo esperando qu' el panorama editorial en gallego-asturiano siga medrando.

Libros

OS NOVOS POEMAS

- Autor: Xaviel Vilareyo.
- Colección Xeira Poesía nº 3, Xeira, 1999.
- 51 páxinas.

A poesía, sempre minoritaria y sempre necesaria, é un bon aveiro pra os primeiros galaníos das llinguas que buscan a súa normalidá tamén a través del cultivo lliterario. Nel noso caso, na poesía en gallego-asturiano, temos que falar d'un nome novo: Xaviel Vilareyo, nacido en Mieres pero vinculao familiarmente con Bual y El Franco. Vilareyo entra d'este xeito na nómina de poetas na nosa fala con *Os novos poemas*, poemario que ganara a XXVI Edición del premio *Vila de Sarria* 1997 (Lugo). Este profesor

XAVIEL VILAREYO

Os novos poemas

d'instituto, autor d'abondos escritos, tanto en asturiano como en gallego-asturiano, sobre cuestións históricas y xurídicas, palmía agora os camíus da poesía na súa fala materna. "*¿Ques un poema? / Sólo un par de cereixas / na mía boca*".

LITERATURA DE TRADICIÓN ORAL NOS COUTOS (IBIAS)

- Autora: Fanny López Valledor.
- Colección Xeira Llaboría nº 3, Xeira, 1999.
- 111 páxinas.

A literatura de tradición oral é úa fonte ben búa pra conocer a llingua y a cultura popular. Os medios de comunicación de masas y os xeitos novos de vida tán acabando con ese caudal de contos, lendas, cousillías, cántigas, ditos... que pasaban de botos a netos, de padres a fijos, condo

LITERATURA DE TRADICIÓN ORAL NOS COUTOS (IBIAS)

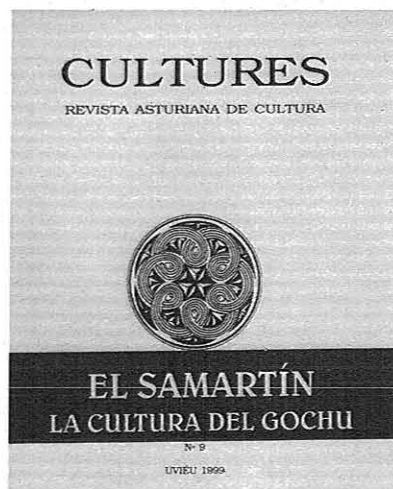

nte, que traigan si ue no p... an llega

as noites eran llargas y nun había televisión. É agora condo hai que fer un esforzo por recoyer y recopilar toda esa montueira de material oral que, d'outro xeito, vaise perder. Fanny López Valledor, nel obra *Literatura de tradición oral nos Coutos (Ibias)*, bríndanos a trescrición d'un feixe de contos, romances, *couseliñas* y cántigas recoyidas da boca da xente d'esa parroquia del extremo occidental d'Ibias. A filóloga xixonese, con orixe familiar nesa terra, volóu nun montón de contos (d'animales, d'inxenio, de xastres y outros oficios, del trasno, dos curas, chistes, contos rubios...) que complementa con un cuidao aparato de notas a pé de páxina unde cita outras versións recoyidas en toda a Península Ibérica.

Al cabo, un obra imprescindible pra bibliografía del Navia-Eo.

A cultura del cocho

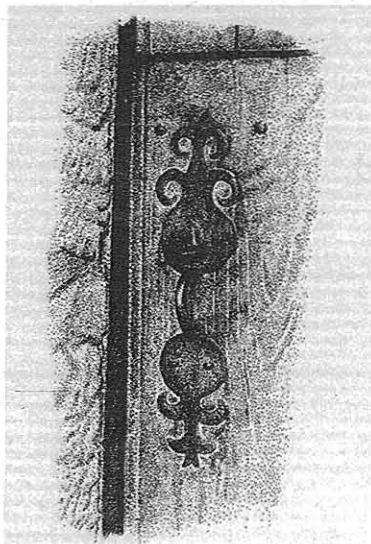
Xa chegou ás librerías el nº 9 da revista *Cultures*, qu'edita el Academia de la Llingua Asturiana. Trátase d'un volume monográfico dedicao á cultura del cocho, todo el que ten que ver cua súa cría, mantención, matanza y aproveitamento na sociedade tradicional. Nas súas 558 páxinas hai artículos sobre a matanza en muitos dos conceyos d'Asturias, d'oriente a occidente, unde s'apurren ben de datos etnográficos y llingüísticos.

Aquí queremos fer notar tres d'ellos porque falan del noso occidente y tán escritos en gallego-asturiano: "El samartín nos Ozcos", de Sara Álvarez Pérez y José Álvarez Castriellón, "El gocho en Pezós", de David Raposo Albuérne, y "A matanza del cocho nel conceyo del Franco", de Xosé Miguel Suárez Fernández.

Se hai gana de saber máis del cocho, de pelar, d'escuartizar, del

chambaril, dos chourizos, dos llacóis, das llongueizas, da solá y dos roxóis, esta publicación é el sito al xeito.

Calendario

El asociación *Xeira* acaba de sacar á lluz, coincidindo con un ano tan simbólico como el 2000, un calendario de mao pra repartir por ei. Con un dibuxo d'úa pecheira característica del occidente por úa das caras, a novedá ta en qu'este é, que nosoutros sépamos, el primeiro calendario cos meses y os días en gallego-asturiano. Esperemos que pral 2001 xa haxa muitas máis entidades y asociacións que se decidan a dar un paso que pinta tan pouca cousa pero que tanto axuda á normalización da nosa fala.

XENEIRO			2000			FEBREIRO			MARZO																											
L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D																
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31